

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
СИТУАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

підготовки магістра

галузі знань 07 Управління та адміністрування

спеціальності 073 Менеджмент

освітньо-професійної програми Менеджмент організацій

Силабус освітнього компонента СИТУАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент організацій

Розробник: Наталія Хомюк, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту

Силабус погоджено

Гарант ОПП Менеджмент організацій



Лариса ЮЩИШИНА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри менеджменту протокол № 2 від 4 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри



Наталія ХОМЮК

© Наталія Хомюк, 2024 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 073 Менеджмент Менеджмент організацій Другий (магістерський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 22 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 70 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Хоміук Наталія Леонідівна

Науковий ступінь – доктор економічних наук

Посада – доцент, завідувач кафедри менеджменту

Контактна інформація викладача:

Телефон 0505008925

Електронна пошта: Khomiuk.Nataliia@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Ситуаційний менеджмент» спрямований на формування у здобувачів фахових компетенцій у сфері управління організаціями в умовах змін та невизначеності. Особлива увага приділяється розвитку навичок адаптивного мислення, ухвалення рішень у кризових ситуаціях та ефективного використання сучасних інструментів ситуаційного менеджменту.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: освітній компонент «Ситуаційний менеджмент» пов'язаним із такими ОК як «Менеджмент організацій», «Менеджмент стратегічних змін та розвитку», «Інноваційне підприємництво та управління проектами», «Управління розвитком персоналу та технології самоменеджменту», «Технології прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності».

Постреквізити: проходження переддипломної практики з менеджменту організацій та написання кваліфікаційної роботи.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета викладання освітнього компонента – оволодіння теоретичними основами та практичними інструментами ситуаційного менеджменту для ефективного управління організаціями в умовах постійних змін, ризиків та невизначеностей.

Основними **завданнями**, що мають бути вирішені в процесі викладання освітнього компоненту, є: розкриття сутності та ролі ситуаційного менеджменту, його методологічних основ; ознайомлення з технологічними інструментами ситуаційного менеджменту; вивчення стратегічного та тактичного планування в умовах невизначеності; аналіз моделей ситуаційного лідерства та ролі керівника в управлінні організацією; дослідження корпоративної соціальної відповідальності та етики як складових ефективного менеджменту; розвиток компетенцій у застосуванні антисипативного та адаптивного підходів для попередження ризиків; оволодіння методами управління кризовими ситуаціями та впровадження інновацій у процеси менеджменту; здобуття навичок діагностики управлінських проблем і прийняття оптимальних рішень у складних ситуаціях.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

Програмні результати навчання:

ПРН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

Освоєння освітнього компонента «Ситуаційний менеджмент» сприятиме освоєнню таких soft skills як: комунікативність, критичне мислення та аналіз, системне мислення, адаптивність, креативність.

5. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні аспекти ситуаційного менеджменту						
Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи ситуаційного менеджменту	11	2	2	6	1	ФО (1), Т (1), СЗ (2) / 4
Тема 2. Технологічне забезпечення ситуаційного менеджменту	11	2	2	6	1	ФО (1), Т (1), СЗ (2) / 4
Тема 3. Стратегічне та тактичне планування діяльності організації	11	2	2	6	1	ФО (1), Т (1), СЗ (2) / 4
Тема 4. Ситуаційні моделі лідерства	12	2	2	8	0	ФО (1), Т (1), СЗ (2) / 4
Тема 5. Корпоративна соціальна відповідальність та етика в ситуаційному менеджменті	11	2	2	6	1	ФО (1), Т (1), СЗ (2) / 4
Разом за модулем 1	56	10	10	32	4	20
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти ситуаційного менеджменту						
Тема 6. Управління за «слабкими сигналами»	11	2	2	7	0	ФО (1), Т (1), СЗ (2) / 4
Тема 7. Антисипативний підхід у ситуаційному менеджменті	10	2	1	7	0	ФО (1), Т (1), СЗ (1) / 3
Тема 8. Адаптивний підхід у ситуаційному менеджменті	10	2	1	6	1	ФО (1), Т (1), СЗ (1) / 3
Тема 9. Управління кризовими ситуаціями	11	2	2	6	1	ФО (1), Т (1), СЗ (1) / 3
Тема 10. Інновації в ситуаційному менеджменті	11	2	2	6	1	ФО (1), Т (1), СЗ (1) / 3
Тема 11. Діагностика у ситуаційному менеджменті	11	2	2	6	1	ФО (1), Т (1), СЗ (2) / 4

Разом за модулем 2	64	12	10	38	4	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Екзамен						60
Всього годин / Балів	120	22	20	70	8	100

Форми контролю: фронтальне опитування (ФО), тести (Т), розгляд ситуаційних завдань (СЗ), розв'язування задач (РЗ).

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Ситуаційний менеджмент» передбачає: підготовку до практичних занять відповідно до плану та графіку виконання завдань; оформлення результатів практичних завдань відповідно до плану самостійної роботи; підготовку до усіх видів контролю, зокрема написання поточних контрольних робіт та оцінювання рівня та вчасності виконання завдань. Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані; не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно із встановленим графіком.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених си́лабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацьовувати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/ukitbu>).

Підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену передбачає оцінку засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру та враховує бали поточного (40 балів) та підсумкового оцінювання (у вигляді модульних контрольних робіт та/або екзамену (60 балів)).

Екзамен складається в усній формі згідно затвердженим розкладом. Білети складено відповідно до структури освітнього компонента. Містять 3 запитання, кожне запитання оцінюється в 20 балів. Максимальна оцінка – 60 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань до екзамену

1. Економічні явища і причини виникнення проблемних ситуацій на підприємствах.
2. Класифікація небезпечних ситуацій для організації.
3. Суть і завдання ситуаційного менеджменту.
4. Концепції ситуаційного менеджменту.
5. Методи ситуаційного менеджменту.
6. Технологія і техніка забезпечення процесу управління.
7. Моделі ситуаційного менеджменту.
8. Суть, джерела і причини появи проблемних ситуацій.
9. Суть та зони господарського ризику.
10. Керування ризиками в проблемних ситуаціях.
11. Кризові ситуації на підприємстві. Характеристика кризової ситуації.
12. Моделі виявлення кризових ситуацій на підприємстві
13. Реструктуризація підприємства як спосіб запобігання банкрутства.
14. Розвиток компетенції у ситуаційному менеджменті
15. Ситуаційне керування і кадрова політика.
16. Створення сприятливого психологічного клімату в колективі.
17. Ситуаційна модель Фідлера.
18. Ситуаційний підхід «шлях-ціль» Мітчела і Хауса.
19. Теорія життєвого циклу Херсі і Бланшарда.
20. Ситуаційна модель Врума-Йеттона-Яго.
21. Мета і завдання ситуаційного менеджменту.
22. Експрес-діагностика фінансової спроможності організації.
23. Прогнозування в ситуаційному менеджменті.
24. Методи розв'язання ситуацій.
25. Моделі і моделювання у ситуаційному менеджменті
26. Сутність моделі життєздатності підприємства.
27. Фази розвитку кризи на підприємстві.
28. Диверсифікація ситуаційного менеджменту.
29. Технологічна схема процесу ситуаційного управління.
30. Особливості прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності.
31. Методи страхування ризиків.
32. Рольова поведінка менеджера в проблемних ситуаціях.
33. Комунікаційне забезпечення й інформаційна підтримка керівника.
34. Моніторинг зовнішнього середовища.
35. Управління за «слабкими сигналами».
36. Реактивний менеджмент.
37. Інструменти адаптивного менеджменту.
38. Інструменти антисипативного менеджменту.
39. Управління в умовах стратегічних несподіванок.
40. Стратегії відновлення для кризових ситуацій.
41. Організація управління за контрольними точками.
42. Стратегія і тактика у ситуаційному менеджменті.
43. Управління фірмою в надзвичайних ситуаціях
44. Аналіз проблемних ситуацій і їхніх наслідків.
45. Заходи для підвищення стійкості роботи підприємства.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді екзамену здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у шкалу ECTS та лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Критерії оцінювання результатів навчання:

90-100 балів (відмінно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в повному обсязі, у встановлені терміни й повно виконав завдання поточного оцінювання; відповіді правильні, обґрунтовані, логічні, містять аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки та прослідковується активність здобувача працює протягом усього курсу.

82–89 балів (дуже добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; виконав більшу частину завдань поточного оцінювання; відповіді здебільшого правильні, усі передбачені силабусом навчальні завдання виконані, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані.

75-81 балів (добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання; усі передбачені завдання виконані; деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо.

67-74 балів (задовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених силабусом завдань виконано.

60-66 балів (достатньо): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на прийнятному рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених силабусом завдань не виконані або виконані із значною кількістю помилок.

1-59 балів (незадовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб та доповн. К.: Центр учбової літератури, 2022. 400 с.
2. Полянська А. С. Ситуаційний менеджмент: навч. посіб. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 151 с.
3. Kennedy R. Strategic Management. Blacksburg. Virginia. 2020. 343 p. URL: <https://doi.org/10.21061/strategicmanagement>
4. Бегун С. І., Хомюк Н. Л., Подзізей О. О. Економетричні методи та моделі в прийнятті управлінських рішень в умовах цифрової трансформації. *Економіка та суспільство*. 2024. № 66. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4543>
5. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>
6. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
7. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua>